

1. DÖNEM - 2. YAZILI KAZANIM LİSTESİ

6.2.3.	Türklerin İslamiyet'i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder.
6.2.4.	Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini XI. ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.
6.2.5.	Tarihî ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıklar.
6.3.1.	Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.
6.3.2.	Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.
6.3.3.	Türkiye'nin temel beşerî coğrafya özelliklerini ilgili haritalar üzerinde gösterir.
6.3.4.	Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.
6.4.1.	Sosyal bilimlerdeki çalışma ve bulgulardan hareketle sosyal bilimlerin toplum hayatına etkisine örnekler verir.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER 1. DÖNEM 2. YAZILI ÇALIŞMA KÂĞIDI

BU KAVRAMLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

KAVRAM	AÇIKLAMA
Medrese	Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nde orta ve yükseköğretimin yapıldığı eğitim kurumlarıdır.
İmarethane	Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nde yoksullara ve medrese öğrencilerine yemek ve yiyecek dağıtan hayır kurumudur.
Darüşşifa	Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nde sağlık hizmeti verilen ve bu amaçla gerektiğinde hastaların yatarak tedavi oldukları kurumdur.
Bedesten	İçinde kumaş, mücevher, silah ve benzeri değerli eşyanın satıldığı kapalı çarşıdır.
Paralel	Ekvatora paralel birer derecelik açılarla çizilen doğudan batıya uzanan hayali çizgilerdir.
Meridyen	Bir kutup noktasından başlayarak diğer kutup noktasında sona eren, ekvator ve paralel dairelerini dik kesen yaylardır.
Jeopolitik Konum	Bir yerin matematik (mutlak) ve özel (göreceli) konumunun ülkeler arasındaki siyasi ilişkilere yansımalarıdır.
Kıta	Etrafı deniz ve okyanuslarla çevrili büyük kara parçalarıdır.
Okyanus	Kıtalar tarafından birbirinden ayrılan büyük su kütleleridir.
Beşeri Coğrafya	İnsanların yeryüzünde yaptıkları değişimleri inceleyen bilimdir.
Kaplıca (ılıca)	Yer altından kaynakarak yeryüzüne çıkan sıcak, şifalı sular üzerine kurulan hamamlardır.

HATIRLANMASI GEREKEN ÖNEMLİ NOTLAR

- ✓ Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış açılmıştır.
- ✓ Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da Saltuklular, Mengücekler, Danişmentliler, Artuklular ve Çaka Beylikleri kurulmuştur.
- ✓ Miryokefalon Savaşı ile Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir.
- ✓ Selçuklu veziri Nizamülmülk kendi adını taşıyan Nizamiye Medreseleri'ni kurmuştur. Ayrıca Nizamülmülk Siyasetname adlı eseri yazmıştır. Devletin yönetiminin nasıl yapılması gerektiğini bu eserinde anlatmıştır.

TÜRKİYE'NİN JEOPOLİTİK KONUMUNUN ÖZELLİKLERİ

- Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu üçgeninin merkezinde yer almaktadır.
- Üç tarafı denizlerle çevrilidir.
- Asya ile Avrupa kıtaları arasında köprü konumundadır.
- Zengin doğal kaynaklara sahiptir.
- İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahiptir.
- Avrupa ülkeleriyle Orta Doğu'daki zengin petrol ülkeleri arasında bulunur.
- Yükseklik fazladır, batıdan doğuya gidildikçe yükseklik artar, sıcaklık düşer.

ANADOLU'DA KURULAN İLK TÜRK BEYLİKLERİ

Beylik Adı	Kurucusu	Kurulduğu Yer	Önemli Özellikleri
SALTUKLULAR	Ebul Kasım	Erzurum ve çevresi	Anadolu'da kurulan ilk beyliktir.
DANIŞMENTLİLER	Danişment Ahmet Gazi	Tokat, Sivas, Kayseri, Malatya	Anadolu'da ilk medrese (Yağlıbasan Medresesi)'yi yaptılar.
MENGÜCEKLER	Mengücek Gazi	Erzincan ve çevresi	Divriği Ulu camii en önemli eseridir.
ARTUKLULAR	Artuk Bey	Diyarbakır, Mardin, Hasankeyf	Dünyadaki en büyük taş kemerli köprü olan Malabadi Köprüsü'nü yaptılar.
ÇAKA BEYLİĞİ	Çaka Bey	İzmir	İlk Türk denizciliği yapan beyliktir.

İLK TÜRK - İSLAM ESERLERİ

Eser Adı	Yazarı	Özellikleri
Divan-ı Lügat-it Türk (Türk Dilleri Sözlüğü)	Kaşgarlı Mahmut	<ul style="list-style-type: none"> • Türk dilinin zenginliği ve güzelliğini göstermek • Araplara Türkçe'yi öğretmek • Arapçanın Türkçeden üstün olmadığını belirtmek için yazılmıştır.
Kutadgu Bilig (Mutluluk Veren Bilgi)	Yusuf Has Hacip	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanlara mutlu olmanın yolunu göstermek • Hükümdarlara devlet yönetimi ile ilgili bilgi vermek için yazılmıştır.
Divanı Hikmet	Hoca Ahmet Yesevi	<ul style="list-style-type: none"> • İslamiyet'i Türklere öğretmek için yazılmıştır.
Atabetül' Hakayık	Edip Ahmet Yükneki	<ul style="list-style-type: none"> • Şiirlerle ahlaki öğütler vermek için yazılmıştır.

1. Selçuk, okul bahçesindeki oyun parkının zemini eskidiği için düşmüş ve yaralanmıştır. Bir süre okula devam edemeyen Selçuk, iyileşince dilekçe ile yetkililere zeminin durumunu bildirmeye karar vermiştir. Buna göre Selçuk dilekçesini hangi kuruma vermelidir? (10 puan)

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıda Orta Asya'da Türklerin yaptığı faaliyetlere örnekler verilmiştir. Bu faaliyetlerin hangi alanla ilgili olduğunu karşlarına yazınız. (4x5=20 puan)

	Örnek	Alan
a)	Koyun, sığır ve at yetiştirmeleri	.....
b)	Demiri işleyerek silah ve çeşitli eşyalar yapmaları	.....
c)	Hayvan yününden halı ve çadır yapmaları	.....
d)	İpek Yolu'nu ele geçirmek için Çinliler ile mücadele etmeleri	.....

3. İslamiyet öncesi Arap Yarımadası'ndaki yaşayış nedeniyle bu döneme cahiliye dönemi denmektedir. İslamiyet'in, Cahiliye Dönemi uygulamalarından karşı çıktıklarına 4 örnek yazınız. (20 puan)

1. ....

.....

2. ....

.....

3. ....

.....

4. ....

.....

4. Hindistan'dan başlayarak Mısır üzerinden Avrupa'ya ulaşan ticaret yolunun adını yazınız. (10 puan)

.....

.....

.....

.....

5. Aşağıda Malazgirt Zaferi'nin ardından Sultan Alparslan'ın emriyle Anadolu'yu fethetmeye gelen beylerin egemenlik kurdukları bölgelerde inşa ettikleri mimari eserlere bazı örnekler verilmiştir.

Bu mimari eserlerin hangi alanla ilgili olduğunu karşınıza yazınız. (20 puan)

	Eser	Alan
a)	Gevher Nesibe Hatun Darüşşifası (Türkiye Selçukluları)	.....
b)	Yağlıbasan Medresesi (Danişmentliler)	.....
c)	Malabadi Köprüsü (Artuklular)	.....
d)	Divriği Ulu Camii (Mengücekliler)	.....

6. Aşağıda verilen özelliklerin karşısına ülkemizin hangi (mutlak/göreceli) konumu ile ilgili olduğunu yazınız. (20 puan)

	Özellik	Konum
a)	Üç tarafının denizlerle çevrili bir yarımada olması	.....
b)	Kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi	.....
c)	Iğdır'da sahur ve iftar saatlerinin Çanakkale'den erken olması	.....
d)	Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan köprü konumunda olması	.....

1. • İnsanın doğuştan sahip olduğu temel haklardan biridir.
• Bireyin başkalarına zarar vermeden her şeyi yapabilmesidir.

Bilgileri verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan Hakları
B) Eşitlik
C) Adalet
D) Özgürlük

2. Kaşgarlı Mahmud tarafından Abbasi halifesine sunulan, Araplara Türk dilini öğretmek amacıyla yazılmış, birçok Türk lehçesine ait örnekler bulunan eserdir.

Bilgileri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Lugâti't Türk
B) Atabetü'l Hakâyık
C) Divân-ı Hikmet
D) Kutadgu Bilig

3. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan ilk Türk devletlerinden birisi değildir?

- A) Saltuklular
B) Gazneliler
C) Mengücekliler
D) Artuklular

4. Türkiye'nin coğrafi konumu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akdeniz'e kıyısı vardır.
B) Asya kıtasında toprakları vardır.
C) 26° - 45° kuzey paralelleri arasında yer alır.
D) Başlangıç meridyeninin doğusunda yer alır.

5. Türkiye'nin boğazlara sahip olması aşağıdaki konulardan hangisinin önemini artırmamıştır?

- A) Jeopolitik
B) Ticaret
C) Ulaşım
D) Tarım

6. Ahmet Öğretmen: İlk görev yerimizde kışlar çok sert ve soğuk, yazlar ise serin ve yağışlı geçmekteydi. Şimdi yaşadığımız şehirde ise kışları ılık, bitki örtüsü gür ve her mevsim yağışlı geçmektedir.

Buna göre Ahmet Öğretmen'in görev yaptığı şehirler sırasıyla aşağıdakilerden hangileri olabilir?

- A) Erzurum-Rize
B) Malatya-Kars
C) Giresun-Şanlıurfa
D) Mersin-Giresun

7. Ülkemizde büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinin dağılımında yaz yağışlarının fazla olması, bitki örtüsünün gür çayır ve meralardan oluşması etkilidir.

Buna göre aşağıdaki yerlerin hangisinde büyükbaş hayvancılığın yaygın olması beklenemez?

- A) Erzurum
B) Ağrı
C) Kars
D) Antalya

8. **Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) bölgedeki hedefleri arasında gösterilemez?**

- A) Enerji ihtiyacını karşılamak
B) Sulama olanaklarını artırmak
C) Ulaşım imkanlarını geliştirmek
D) Bölge dışına olan göçü azaltmak

9. Yıl boyunca sıcak ve bol yağışlıdır. Burada tropikal yağmur ormanları bulunmaktadır. Ormanların fazla olmasına bağlı olarak ahşap evler yaygındır. Ayrıca bu bölgede bol miktarda Hindistan cevizi, mango, kakao gibi tarım ürünleri yetiştirilmektedir.”

Bu kişinin yaşadığı yerde hangi iklim tipi görülmektedir?

- A) Ekvatorial iklim
B) Kutup iklimi
C) Çöl iklimi
D) Akdeniz iklimi

10. “Mehmet'in yaşadığı bölgede toprak sürekli donmuş halde olduğu için bitki örtüsü yoktur. Bu yüzden tarım ürünleri yetiştirilemez. Avcılık ve balıkçılık önemli geçim kaynağıdır. Kış aylarında buzdan ve balina kemiklerinden yapılmış evlerde yaşamaktadırlar.”

Buna göre Mehmet'in yaşadığı yerde görülen iklim tipi hangisidir?

- A) Karasal iklim
B) Kutup iklimi
C) Ekvatorial iklim
D) Çöl iklimi

(Her sorunun doğru cevabı 10 puandır.)

OCAK TATİLİNE KADAR OLAN KONULARI KAPSAR

KLASİK YAZILI

1.	Okul Müdürlüğüne			
2.	a) Hayvancılık b) Madencilik c) Dokumacılık d) Ticaret			
3.	1. Kan davaları 2. Putlara tapma 3. Kız çocuklarına karşı kötü muamele 4. Faiz	5. İçki 6. Kumar 7. Kölelik		
4.	Baharat Yolu			
5.	a) Sağlık	b) Eğitim	c) Ulaşım	d) İbadet
6.	a) Göreceli	b) Mutlak	c) Mutlak	d) Göreceli

TEST YAZILI

1. D	2. A	3. B	4. C	5. D	6. A	7. D	8. C	9. A	10. B
------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------